

Wrocław, dn. 16 czerwca 2017 r.

**Opinia o programie nauczania języka niemieckiego jako drugiego języka obcego
(poziom II.2) w szkole podstawowej (klasy 7–8)**

Autorki programu: Irena Nowicka, Dorota Wieruszewska

Przedstawiony program skierowany jest do nauczycieli języka niemieckiego jako drugiego języka obcego na II etapie edukacyjnym, w klasie VII i VIII szkoły podstawowej, których uczniowie rozpoczynają naukę języka niemieckiego od początku. Program przeznaczony jest do realizacji w wymiarze dwóch godzin tygodniowo, i prowadzi do osiągnięcia przez uczniów poziomu A1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Odbiorcami programu są także autorzy podręczników języka niemieckiego w kl. VII – VIII.

Program powstał w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, a także w oparciu o zapisy Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Program uwzględnia również powstały na zlecenie Rady Europejskiej dokument „Profile Deutsch”, który precyzuje zapisy ESOKJ w odniesieniu do uczenia się i nauczania języka niemieckiego jako obcego.

Program podporządkowany jest określonym w Rozporządzeniu MEN nadrzędnemu celowi kształcenia językowego w szkole podstawowej, jakim jest skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym w mowie i w piśmie.

Przedstawiony program zawiera opis koncepcji i jego charakterystykę, opisuje szczegółowo materiał nauczania, w tym zagadnienia tematyczne i gramatyczne, rodzaje tekstów i role w sytuacjach komunikacyjnych, a także zasady realizacji materiału nauczania i planowania zajęć, w tym konstruowania planów nauczania i konspektów lekcji. Wiele uwagi Autorki poświęcają metodom oceniania uczniów, podejściu do błędów językowych oraz samoocenie.

Ponadto program zawiera opis celów i treści nauczania języka niemieckiego, zgodny z zapisami Rozporządzenia MEN z dnia 14 lutego 2017 r. Szczegółowo opisane są zagadnienia tematyczne do realizacji w klasach VII – VIII, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie ustnej i pisemnej interakcji, recepcji i produkcji oraz ustnej mediacji. Przy wyborze zagadnień gramatycznych Autorki wykazały starania, aby były to struktury, za pomocą których uczniowie mogą realizować wiele intencji językowych i celów komunikacyjnych.

Program zawiera także listę proponowanych rodzajów teksów oraz opis technik służących rozwijaniu poszczególnych sprawności językowych oraz uczeniu się i nauczaniu podsystemów języka (słownictwo, gramatyka, wymowa i pisownia).

Autorki odwołują się w programie do warunków i sposobu realizacji określonych w Rozporządzeniu MEN z dnia 14 lutego 2017 r., udzielając wskazówek dotyczących m.in. odpowiedniego wyposażenia sali językowej, wykorzystywania autentycznych materiałów źródłowych, prowadzenia nieformalnej i formalnej diagnozy oraz systematycznego przekazywania uczniowi informacji zwrotnej, wykorzystania zajęć z języka niemieckiego do rozwijania wrażliwości międzykulturowej oraz kształtowania postawy ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych kultur, czy też definiując cele wychowawcze realizowane w procesie uczenia się i nauczania języka niemieckiego.

Z powyższego wynika, że przedstawiony program będzie wartościową pomocą zarówno dla początkujących, jak i doświadczonych nauczycieli.

Wśród szczególnie cennych walorów programu należy wymienić:

1. Obszerny opis **strategii uczenia się**, stosowanie których ułatwi uczniom proces przyswajania języka, przyczyniając się do rozwoju ich autonomii i samodzielności. Autorki zachęcają poza tym nauczycieli do tego, aby uczniowie stosowali techniki i strategie nauczania, które poznali ucząc się pierwszego języka obcego, a także porównywali systemy językowe – nie tylko język polski i niemiecki, ale również język niemiecki i angielski. Tym samym kształtuje się u uczniów jedną z najważniejszych kompetencji kluczowych, jaką jest uczenie się przez całe życie (*lifelong learning*).
2. Wskazówki dotyczące **oceniania**, w tym kryteriów oceniania stopnia opanowania poszczególnych sprawności językowych, oceniania śródrocznego i rocznego oraz sposobów diagnozowania poziomu osiągnięć uczniów.
3. Wskazówki dotyczące rozwijania **autonomii** uczniów oraz **motywowania** ich do nauki języka niemieckiego, m.in. propozycję stosowania Europejskiego portfolio

językowego dla uczniów w wieku 10-15 lat, wskazówki dotyczące samooceny i oceny koleżeńskiej, uwzględnianie zainteresowań, cech indywidualnych i sposobów uczenia się poszczególnych uczniów.

4. Wskazówki dotyczące rozwijania tzw. kompetencji miękkich, w tym **współpracy** z innymi uczniami – Autorki opisują zasady stosowania różnych form socjalnych na lekcjach języka niemieckiego (praca zbiorowa, praca w grupach i parach).

Podsumowując, program nauczania języka niemieckiego jako drugiego języka obcego w klasach VII-VIII autorstwa Ireny Nowickiej i Doroty Wieruszewskiej, jest zgodny z założeniami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, określonej w Rozporządzeniu MEN z dnia 14 lutego 2017 r., oraz z zapisami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Zawiera wiele cennych wskazówek dla nauczycieli, które pomogą im w planowaniu procesu uczenia się i nauczania języka niemieckiego na tym etapie edukacyjnym.

Sabina Czajkowska-Prokop

Nauczyciel konsultant ds. nauczania języka niemieckiego
w Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
Autorka i współautorka publikacji z zakresu metodyki nauczania języka niemieckiego
Edukatorka nauczycieli języka niemieckiego
Wieloletnia wykładowczyni metodyki nauczania języka niemieckiego
w NKJO w Wałbrzychu i we Wrocławiu
Nauczyciel dyplomowany